

ESITYS UUDEKSI KOULUTUSVASTUUKSI

Ammattikorkeakoulu	KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU (KAMK)
Uusi koulutusvastuu (tutkinto, tutkintonimike, koulutusvastuun täsmennys)	
KAMK hakee pysyvää koulutusvastuuta sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon, ensihoitaja AMK, hoitotason ensihoito (30 op) erikoistumisopintoihin sekä ensihoitaja ylempi (AMK) koulutuksiin.	
Sisäänoton laajuus (aloittajien määrä/v) ja tavoiteltu kokonaisopiskelijamäärä koulutuksen ollessa täydessä laajuudessaan	
KAMK hakee 20 aloituspaikkaa vuodessa alempaan ensihoitaja ammattikorkeakoulututkinnon koulutukseen. Tavoiteltu kokonaisopiskelijamäärä 80 tutkinto-opiskelijaa. Ensihoitaja ylempi (AMK) koulutukseen KAMK hakee 20 aloituspaikkaa. Lisäksi KAMK:n tavoitteena on 100 avoimen amk:n opiskelijaa koulutuksen toimiessa täydessä laajuudessaan. KAMK ottaa vastuuta jatkuvan oppimisen tarpeista siten, että se tarjoaa myös ensihoitajakoulutuksen (AMK ja YAMK) tutkinnon osia ja erillisiä alan opintoja suoritettavaksi avoimen amk:n opintoina alueiden työvoimatarpeiden mukaisesti.	
Edellytykset uuden koulutusvastuun toteutukselle (resursointi)	
Kajaanin ammattikorkeakoulussa on vahvaa sosiaali- ja terveysalan osaamista. Ensihoitajakoulutus linkittyy luontevasti sairaan- ja terveydenhoitajakoulutukseen, mutta yhtä lailla ensihoitajaopiskelijat pääsevät syventämään osaamistaan tietojenkäsittelyn, liiketalouden ja liikunta-alan koulutuksien opetustarjonnasta. Teknologian ja digitalisaation edistäminen ensihoitajien työssä otetaan huomioon koulutuksen suunnittelussa. Yhdistämällä osaamisia saadaan uusia innovatiivisia, mutta myös resurssitehokkaita ratkaisuja toteuttaa koulutus. KAMK palkkaa ensihoidon koulutus- ja työelämäasiantuntijan suunnittelemaan koulutuksen koulutusvastuupäätöksen saatuaan. KAMK rekrytoi koulutuksen edetessä lisää ensihoidon asiantuntijoita jo ammattikorkeakoulussa työskentelevien osaajien lisäksi. Opetuksessa käytetään jo olemassa olevaa henkilökuntaa hoitotyöstä, liikunnasta, tietojärjestelmistä ja dataosaamisesta. KAMK hyödyntää korkeakouluverkostojaan ja työelämänasiantuntijoita koulutuksen toteuttamisessa. Avoimen ammattikorkeakoulun sekä täydennyskoulutuksen tarjonta tukevat koulutuksen laaja-alaista hyödyntämistä työelämässä. Tutkintokoulutusta toteutetaan monimuotona mahdollistaen opintojen suorittamisen joustavasti. Lisäksi tarjotaan opintojaksoja täysin verkossa suoritettavaksi. Ensihoitaja ylempi (AMK) koulutus tulee osaksi KAMK:n ylempien tutkintojen Master Schoolia, jossa eri alojen tutkintokoulutukset on nivottu tiiviisti yhteen, ja ne toteutetaan pitkälti verkko-opintoina.	

Perustelut korkeakoulun profiilin ja valtakunnallisten koulutustarpeiden näkökulmasta

Ensihoitajan koulutus **profiloituu** pitkien etäisyyksien alueiden asiakaslähtöisen hoidon kehittämiseen. Kainuun pitkät etäisyydet ja harvaan asuttu alue on usean vuoden ajan ollut Kajaanin ammattikorkeakoulun sote-osaamisalan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan keskiössä. Meillä on vahva ymmärrys alueen erityispiirteistä sekä väestöpohjan sosiaali- ja terveyspalveluiden haasteista sekä kokemusta teknologian ja digitalisaation hyödyntämisestä kehittämistyössä. KAMK:n vahvuus kouluttajana on pitkäjänteinen pedagoginen tutkimus ja kehittämistoiminta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon monialainen osaaminen. Sosiaali- ja terveysalan sekä teknologia-alan monialainen osaaminen mahdollistaa monialaisuuden oppimisessa ja avaa näkymiä uusiin alueellisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin innovaatioihin.

1.1.2023 alkaen ensihoitotehtävien järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. STM:n asetus ensihoitopalveluista (585/2017) määrittää keskeiset ensihoitopalveluiden tehtävät, palvelutasopäätöksen sisällön sekä yksiköiden ja henkilöstön koulutusvaatimukset. Ensihoitopalveluilla tarkoitetaan äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen potilaan ensihoitoa ja tarvittaessa kuljetusta ensihoitoyksiköllä terveydenhuollon päivystyspisteeseen. Ensihoitajan keskeisiä tehtäviä ovat muun muassa hoidon tarpeen arviointi, ohjaaminen oikeaan hoitoon sekä suunnitella hoidon järjestäminen yhteistyössä sote-toimijoiden kanssa.

Ensihoitajan työnkuva on laajentunut suuresti akuuttihoitoa vaativan potilaan ensihoidosta myös itse ensihoitopalveluiden ulkopuolisiin tehtäviin. Erityisesti pitkien etäisyyksien kunnissa (kuten Kainuu) ensihoitoyksiköiden henkilöstöä käytetään paljon terveyskeskusten akuuttitoimintojen tukena ja heidän osaamisensa mahdollistaa myös yksinkertaisten ennalta suunniteltujen lääketieteellisten hoitotoimenpiteiden toteuttamisen asiakkaiden/potilaiden kotona. Jatkuvasti laajenevat ensihoitajan tehtäväkuvat voivat luoda haasteita ensihoitajien perustehtävien hoitamiseen sekä muuttaa osaltaan perinteistä ensihoitajan työnkuvaa ja tuoda haasteita ensihoitajien osaamisvaatimuksille.

Ensihoitajaksi voi opiskella Suomessa niin toisen asteen kuin korkean asteen oppilaitoksissa. Ensihoito jaotellaan perus- ja hoitotason ensihoitoon. Perustason ensihoidolla tarkoitetaan hoitoa sekä kuljetusta, joiden aikana asianmukaisesti koulutetuilla ammattihenkilöillä on valmius valvoa ja hoitaa potilasta siten, ettei hänen tilansa odottamatta huonone kuljetuksen aikana. Perustasolla on mahdollisuus myös suorittaa yksinkertaisia henkeä pelastavia toimenpiteitä. Hoitotason ensihoitajilla on perustason mahdollisuuksien lisäksi valmius aloittaa potilaan tehostettu hoito ja toteuttaa potilaan kuljetus jatkohoitopaikkaan elintoiminnot turvaten. Hoitotason ensihoitaja -nimikkeellä työskentelevät ovat suorittaneet joko ensihoitajan ammattikorkeakoulututkinnon tai sairaanhoitajan tutkinnon ammattikorkeakoulussa ja käyneet lisäksi 30 opintopisteen hoitotason ensihoitoon suuntaavan opintokokonaisuuden. Erityisesti ammattikorkeakoulussa opintonsa suorittaneiden hoitotason ensihoitajien tarve kasvaa, sillä hoitotasoisten ensihoitoyksiköiden määrä on nähty sairaanhoitopiireissä tarpeelliseksi kasvattaa.

Kainuu on osa OYS-ERVA aluetta ja asemoituu alueen itäosaan, jossa luontaista ovat pitkät etäisyydet eri sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksiköiden välillä. Valtakunnallisesti tarkasteltuna OYS-ERVA alue käsittää lähes puolet (47%) valtakunnan ERVA-alueiden pinta-alasta. Tämä maantieteellinen laajuus ei voi olla vaikuttamatta ensihoidon järjestämiseen alueella.

Sosiaali- ja terveysministeriö ensihoitopalvelun toiminnan väliraportissa tuotiin esiin, että ensihoidossa 2000-luvulla alkaneet muutokset kuten terveydenhuollon päivystyspisteiden keskittäminen yhteispäivystyksiin, väestön ikääntyminen ja vuodeosastopaikkojen vähentäminen sekä kotihoidon lisääminen ovat muuttaneet ja muuttavat ensihoidon toimenkuvaa ja tarve lisääntyy vuosi vuodelta. Toimenkuvan muutokset Kainuussa näyttäytyvät muun muassa ensihoidon palvelutasopäätöksessä, jossa ensi-hoitopalvelun nähdään olevan keskeinen toimija sotepalveluiden palveluverkon uudelleen

rakentamisessa asiakkaan näkökulmasta katsottuna. Ensihoitopalvelu tuotetaan tiiviissä yhteistyössä muiden kotiin vietävien palveluiden (mm. Aliisa) sekä päivystyspalveluiden kanssa. STM Selvitys ensihoitopalveluista (2021) loppuraportin mukaan eniten hätäkeskuksen välittämiä tehtäviä suhteessa väestöön vuonna 2020 oli Pohjois- ja Itä-Suomessa, Kainuu on tilaston kärjessä 0,25 tehtävää/asukasta kohden. Sairaanhoidopiirien välisiä eroja palvelukäytössä selittää monet tekijät, kuten väestöpohja ja väestön ikärakenne ja alueen sairastavuus, mutta myös alueen pinta-ala ja etäisyydet lähimpiin asutuskeskuksiin.

Ensihoitajat saavat koulutuksensa myötä myös sairaanhoitajan pätevyyden. Heistä noin kolmannes työskenteleekin sairaanhoitajan tehtävissä erityisesti päivystyksissä ja teho-osastoilla, joissa osaajapula on suurta. Jotta tulevaisuudessa pystytään vastaamaan palvelujärjestelmän muutoksiin, hoidontarpeen lisääntymiseen sekä tehtävänkuvien muutoksiin on tärkeää että KAMK saa koulutusvastuun ensihoitaja (AMK) tutkintoon. Kajaanin ammattikorkeakoulun koulutusvastuu kattaa maantieteellisesti laajan alueen. Kajaanin ammattikorkeakoulun toteuttama ensihoitajakoulutus tulee palvelemaan laaja-alaisesti koko Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan sekä Lapin itäosan akuuttipalveluiden osaamistarvetta (vastaanotot, päivystykset, poliklinikat ja leikkaussali) sekä vastaamaan Pohjois- ja Itä-Suomen hoitajapulaan erityisesti em. osaamisalueilla.

Ehdotus uuden koulutusvastuun voimaantuloajankohdaksi ja koulutuksen käynnistymisen aikataulu	Ensimmäinen ryhmä aloittaa opiskelun syksyllä 2024. Ensihoitaja ylempi (AMK) -koulutus alkaa vuonna 2025. KAMK tarjoaa avoimen väylän opintoja ensihoitaja koulutusten vuosisuunnittelun mukaisesti 2025 jälkeen.
Muita lisätietoja	LIITTEET: Liite 1: Ensihoitaja (AMK) koulutuksen tarve Kajaanin ammattikorkeakoulun toiminta-alueella Liite 2: KAMK:in hallituksen pöytäkirjan ote Puoltolausunnot hakemukseen: Liite 3: Kainuun hyvinvointialue Liite 4: Kainuun liitto Liite 5: Kajaanin kaupunki Liite 6: Kuusamon kaupunki Liite 7: Raahen kaupunki, RAS kuntayhtymä, Koulutuskuntayhtymä Brahe Liite 8: Puolustusvoimien kokouksen muistio
Yhteyshenkilö	Minna Hökkä, Koulutusjohtaja puh nr. 044-7157078 minna.hokka@kamk.fi
Allekirjoitus	 Mikko Keränen, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan johtaja

